

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ignatii Loiolae Vita

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Falsis criminibus circumuenitur Ignatius, & absoluitur. Cap. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11486

ROMAN PATRES VNIVERSI CONVENIUNT: VETEREM plebis erudiendæ morem & frequentem vsum Confessionis & Eucharistiæ restituant.

CAPVT VII.

QUÆ dum ardens Christi amore diligenter agit Ignatius, interim Patres cæteri, sua quisque prouincia benè gesta, Romam (vti decreuerant) circa mediam Quadragesimam conuenere. Is fuit annus post Christum natum M. D. XXXVIII. Testo recepti sunt à Quirino Garzonio ciue Romano, ad villam Minimorum fratrum cœnobio proximam. Ibi in summa omnes egestate precario vicitantes, communi cõsilio ad rem Christianam pro viribus adiuuandam aggressi, permissoque Antistitem varia Urbis templa sortiti, concionibus primû ciuitatem ad omne officium atque virtutem vehementer accendere; deinde etiam veteri Ecclesiæ instituto plebem puerosq; Christiana catechesi (quæ iam diu obsoleuerat) vicatim erudire institerunt. Ac licet piis eorum studiis dæmon omni conatu se opponeret; tamen partim exemplo vitæ, partim assiduitate dicendi hortandique cû alia multa propediem assecuti sunt, tum verò præcipuè, vt sacræ Confessionis & Eucharistiæ frequens vsus (quo nihil est humano generi salutaris) diaboli fraude iam pridem extinctus, magno vtique Christianæ Reipub. commodo in principe magistræque orbis terrarum Ecclesiæ reuiuisceret. ex quo deinde paulatim effectum est, iisdem scilicet adiutoribus, non solum vt in Italia, Gallia, Hispania, cæterisq; Catholicis Europæ regionibus, verum etiã vt in ipsa India, atque adedò in vltimis terris, vbi paulo antè ferales dæmonum dapes & nefaria sacra viguerant, iam nunc, ingenti bonorû gaudio, per pœnitentiæ Sacramentum frequenter elutis animi sordibus, diuina passim cõuiuia celebrètur.

FALSIS CRIMINIBVS CIRCVMVENITVR
IGNATIVS, ET ABSOLVITVR.

CAPVT VIII.

QUÆ nimirum satanas futura præfagiens, ipsis rerum initiis per se suosque satellites obuiam ire non distulit. Augustinus quidam erat ex Eremitana familia concionator; prorsus indignus eo nomine atque ordine. Is Lutheris impii sectator occultus, per ambages identidè perniciosa dogmata spergebat è pulpito: ac miris artib⁹ auditores à recta in Deû fide atq; à Rom. Põtificis auctoritate sensim abducere conabatur. Id autè eo fideliùs, q̃ per eos fortè dies Põtifex aberat, maximis de rebus,

rebus, quæ ad salutem Ecclesiæ pertinebant, in fines Galliarum Narbonensis Nicæam vsque profectus. Hanc rem odorati è Patribus quidam; ne ad perniciem animorum latius manaret; communi consilio totam ipsi cognoscere atque inuestigare non dubitant. ad eum concionatorem audiendum cum cætera multitudine semel iterumque conueniunt; quæ ratio disputandi sit, qui scopus totius orationis diligenter attendunt. neque verò peritos dogmatum, quæ per id tempus in controuersiam vocabantur, diabolicis ministri sefellit astus, ac latens lupi sub ouis pelle rapacitas. Itaque satis iam comperta atque explorata re, primùm ex Euangelii præceptis priuatim ad hominem adeunt; quid ad se delatū, quid auribus ipsimet suis deinde perceperint, iis potissimùm verbis exponunt, quibus non de populi modò salute sese, verùm etiam de ipsius qui populum pestifera contagione inficeret, pro Christiana caritate sollicitos esse demonstrant: rogant, hortantur, denuntiant, praua dogmata corrigat, ambigüe dicta, quæque ad contemptum Sedis Apostolicæ & Ecclesiasticarum traditionum ac rituum facile trahi possint, ad conciliorum decreta normamque sinceræ fidei quamprimum interpreteretur: utique à deprauidanda Romana ciuitate atque à perturbando ipso veritatis fonte in posterum abstineat. Ille (qui fastus hæreticorum est) homines nimirum idiotas ex habitu ratus, eorum dicta primò eleuare & eludere; deinde ubi se variis vrgeri ac premi argumētis & rationibus vidit, versante animum simul ira metuque, pauca præfatus que ad occultandam in præsentia improbitatem valerent; cum tantis promissis Dei famulos ab se dimisit. Deinde ut se è timore collegit; diabolicis actus furis, & amicorum opibus fretus, quos ille sibi multos parentesque parauerat, ad institutam agendi consuetudinem pari scelere atque impudentia rediit. Quod ubi sensere Patres, in re tam atroci tamque periculosa nequaquam lenibus rati opus esse remediis; consilium cepere dignum hominibus diuinæ gloriæ studiosis, dignum sacræ Theologiæ doctoribus; ut improbi concionatoris mendacia palam & ex superiore loco suis ipsi concionibus refutarent. Id ergo cum facere instituisset, bonis maiorem in modum approbantibus, cognita re Lutherianus vehementer excaudit; vocatisque ad se confestim amicis rabiem doloremque suum impertit; etiam atque etiam obrestant, ne tantam ac tam insignem injuriam inultam esse paterentur. Illi, & eadem laborantes opinionum insania & magistri ignominia valde commoti, facta conspiratione, Ignatium & socios omnino dolo per fas ac nefas euerrere, nec modo fama, sed etiam, si res procedat,

procedat, vita spoliare constituunt. Primum igitur tota Vrbe fi-
 dis criminibus dissipant, Ignatium sociosque omni scelerum ge-
 nere coopertos, tum in Hispania, tum in Gallia, quin etiam nuper
 Venetiis, saltæ religionis & probri flagitii que dānatos; & elapso
 è iudicum manibus, ad corrumpeudam iuuentutem specie pietatis
 Romam se contulisse; sibi, quod bonis artibus nequeant, id, alios
 criminando accusando que, per suam injuriam quætere, ut sibi apud
 imperitum vulgus famam sanctitatis eruditionis que concilient.
 Cum, aures nacti secundas, hæc & alia id genus quam appositi-
 sime ad veritatis imaginem & per se ipsi & per emissarios oppido
 sererent; tantam in inuidiam & odium breui seruos Dei adduxerunt,
 ut eos multi iam quasi facinorosos ac fugitiuos horrerent; ipsorum
 que congressum & consuetudinem vulgò refugerent. Cuius res è
 sententia fueret, læti successu aduersarii, præterea promissis ingenti-
 bus onerant subornant que, qui iisdem ferè nominibus, quæ sparsa
 in vulgus fuerant, apud Urbis Præfectum infantes accuset. Has
 verò partes inexpiabili scelere sibi desumpsit Michael Hispanus
 quidam, qui iam antè Parisiis in Ignatiū debacchatus, ac deinde
 singularibus ab eodem Ignatio lucradi fratris mirabiliter cupido
 prouocatus officiis, egregiam viri beneficentiâ (ut ferè fit) minimè
 vulgari perfidia atque impietate repedit; atque ut Ignatiū & socios
 familiariter nouerat, cōfictis quâ maximè ad similitudinem veri
 criminibus, apud Præfectum sanè magnâ in suspitionem cunctos
 adduxit. Omnino res erat insigni infamia; nec modò in vrbe vulgi
 sermonibus terebatur, sed apud exterarum quoque nationum
 atque prouinciarum aduersariorum nuntiis ac litteris percrebuerat,
 Ignatianos cum suo capite denique manifestorum scelerum hæresis
 que, conuictos teneri: videlicet, ut quas noxii variis locis effugissent
 pœnas, eas iusto Dei iudicio Romæ in celeberrimo totius orbis terrarum
 teatro pertoluerent. Interea Ignatius totius machinationis nequaquam
 ignarus, fretusque tum præclaro conscientie testimonio, tum etiâ
 Christi promissis, qui se illi Romæ propitium spoponderat fore,
 omnes inimicorum impetus totaque belli procellam inuictò animo
 sustinebat, Deumque vnâ cum sociis pro aduersariorum salute
 precabatur assidue. Iamque causæ dicendæ tempus appropinquabat;
 cum incidit in eius manus epistola, quâ antea Michael, recentibus
 quibusdam Ignatii meritis delinitus, (quippe vel ferrea pectora
 interdum patientia & caritate flecluntur) ad amicum nescio quem
 summa cum Ignatii & sociorum laude perscripserat. Ea videlicet
 epistola, delatoris causam jugulauit. nâque ubi iudicii aduenit dies;
 citato ad tribunal Ignatio, multa
 in eius

in eius vitam ac mores improbè mentitus est Michael. ad quem cum Ignatius admodum sedatè respondisset, prolata ad extremam epistola ac recitata, institit ab aduersario quærere, nunquid eorum rerum meminisset? num chirographum agnosceret? Tum ille inopinata percussus, victusque conscientia, repentè pallefactus titubare, frigido sudore perfluere. quod ubi animadvertit Praefectus (is erat Benedictus Cõuersinus, vir prudens, & in causis cognoscendis apprime versatus) confestim suspicatus coitionem & dolum, data opera Michaëlem diligenter interrogat; cumque in obscuris vestigiis ad ipsa fraudis cubilia peruenisset, seuerum calumniæ vindicem sese præbuit: ac multis verbis increpitum calumniatorem (quamquam Ignatio pro ipsius periculo deprecia- re) insuper multauit exilio. Post hæc Ignatius flagitare & vigi- re, vti conspirationis nefariæ principes, quæ priuatim in circuitu cœtibúsque iactarant, eadem coram Praefecto palam ac legitime exponerent, vt sibi diluendi crimina & se sociis que purgandi copia fieret. Misso igitur viatore, vadimonium obire coguntur. At illi, veteratores & callidi, & cum in foro iudiciis que sua multum- que versari, tum etiam recenti Michaëlis malo facti coitores, ubi ad tribunal adfuere, per summam dissimulationem se de Ignatio ac socijs & sentire quam optimè, & ad eam diè sensisse respondent: neque vllum esse crimen, quod ipsi quidem in eorum vitam morésque conjiciant. Atque hæc & alia eiusmodi coram iudice rati nimirum fore, vt Ignatius præclarè secum actum existimas, quòd imminens calumniæ periculum euasisset, tam elusti- fertim accepta satisfactione proinde quiesceret. At ille multa magna, quæ ad iuuandam Ecclesiam pertinerent, mente ac cogitatione complexus; veritúsque ne si quid suspicionis incommoda, aut si qua dedecoris nota nascenti Societati adhæresceret, pro omnes in posterum ipsius conatus irritos redderet, vel certe magnum rebus gerendis impedimentũ afferret, à Praefecto etiã etiã postulare, ne fictæ aduersariorũ palinodia fidè haberet: cui quippe alia tũ sermonibus tum per epistolas longè latèq; vulgata se, ac quæ tunc ad tẽpus accommodata, iudicii metu perterriti ex- xerint. quæ nisi à magistratibus ritè cognita & quaesita publicè coarguantur, malo videlicet publico per summum nefas huiusmodi ram in Societate magnam infamiam. proinde iure se postulare, vt in sua dicta vitamque omnem diligenter inquirat; se subiectè ad causam vsque cognitam in vinculis habeat, ac prout res ipsa cõpererit, ita pronuntiet. Hæc igitur, & alia id genus, Ignatius. Contrà, aduersarii, veriti ne si quæstio perageretur, ingenti loco perira

periculo ac damno paterent ipsorum artes atque mendacia, per se suosque omni ope contendere ac niti, ut Praefectus ab instituta cognitione desisteret. Iamque, utpote qui plurimum opibus & gratia poterant; in suam sententiam non modò Praefectum, sed Legatum etiam, qui Vrbi pro Põtificis summo cum imperio praerant, Cardinalem Neapolitanum adduxerant. quinetiam ex ipsismet Ignatii sociis non deerant, qui, aduersariis iam à suscepta actione deterritis, & sponte cedentibus, non vltra instandum, vitandas lites, paci & quieti consulendum esse censerent. At verò Ignatius in posterum longè prospiciens, eòque iudicio non tam suam, quàm Christi Domini causam agi prudèter animaduertens; nullis neque minis neque promissis nec suasionibus de sententià deduci se passus est. cùmque omni ad eam rem conatu non semel adhibito, propter aduersariorum gratiã atque potètiã nihil planè proficeret, non dubitauit, cõsulto per sacrificia precèsque Deo, ad ipsismet Põtificis maximi fidè opemque cõfugere, qui Nicæa per eos dies, adulta iam ætate, redierat, & in Tusculano secessu valetudinis causa morabatur. Facili ergo ad principem aditu, quo die venit, admissus Ignatius, Latino sermone (quippe qui nondum satis Italicè nosset) eidem ex fide retulit, quo consilio à militari vita sese ad animorum auxilium atque ad litterarum studia trãtulisset: ac dum rem Christianam pro virili parte administrat, quoties, quot locis, quibusve nominibus accusatus & absolutus fuisset. Nuper etiam ab Hierosolymitana peregrinatione bello prohibitum (quod Pontifex ipse non ignoraret) se, ceterosque eiusdem instituti laborisque socios, qui se vitamque suam ad Christianæ religionis amplificationem Sedi Apostolicæ mancipassent, cùm maximè in vrbe Roma populũ docere insistant, parati que in omnẽ quamuis arduam atque longinquam expeditionem, eiusdem Pontificis reditum nutumque avidè præstolantur; circumuentos repente iniquorum insidiis, & summam in inuidiã non modò in vrbe, sed etiam apud remotas nationes adductos, ne id quidem à magistratibus obtinere posse, ut iuxta in suos mores vitamque crimina in cognitionem vocentur. Sibi quidem propriæ utilitatis & nominis rationem (quamuis ea per se negligenda non sit) minùs antiquam esse: sed quoniam eodem iudicio & ipsorum existimatio & animarum salus agatur, (omnium enim qui ad rem publicam accedant rationes, non veritate solùm, sed etiam fama niti) petere se & orare, ne grauetur pro sua sapientia ac potestate perficere, ut Praefectus Urbis inchoatam quaestionem primo quoque tempore peragat, ne in Vrbe

totius

totius aequitatis parente, contra paucorum factionem opeſque nullum inopia ac ſolitudini praſidium fuiſſe videatur. Sub hac audita Pontifex bono eſſe animo iuber Ignatium; & collaudata (quod antea fecerat) ipſius & ſociorum induſtria & pietate, Praefecto per codicillos imperat, iudicium utrique reddat Ignatium cauſam ritè cognoſcat, feratque pro veritate ſententiam. Et quidem hoc loco ad eſſe mihi animis velim eos, qui Deum res humanas negligentem circa cæli cardines otari non minùs inepti quàm impiè fabulantur; ex iis quippe quæ conſequuta ſunt, nemo ſanus paternam cæleſtis numinis curam ac providèntiam in ſuo non clarè perſpiciat. Cum enim tota aduerſariorum actio eamximè calumnia niteretur; Ignatium ſociosque variis locis tunc damnatos, ambuſtosque iudicii, flamma per dolum effuſiſſe; cùmque longum & operoſum eſſet, nemine praefertim neceſſariam rem impendia ſubeunte, ex tam remotis diſunctisque provinciis rei geſtæ ſeriem litteris conſignatam reſtituſque firmatam ex forèſi formula petere; planè diuinitus factum eſt, ut quot in Italia, Gallia, Hispania Ignatii iudices exiſſent, ſub ipſum ferendæ ſententiæ tempus Romam ferè omnes alius alia de cauſa conuenerint. Ioannes Figheroa, quondam Archiepſcopi Toletani Vicarius, is qui Compluti primùm de Ignatii fama capiteque cognorat, grauibus de cauſis Neapolim à Cæſare miſſus, in reditu cōmodum Romæ ſubſtiterat. Venerat eodem è Gallia Pariſienſis Inquiſitor Matthæus Ori, Dominicanus, apud quod Ignatius, ut ſuprà dictum eſt, ſemel iterùmque ab improbis fuerat accuſatus. Denique in tempore Gaſpar etiam Doctus à Venetiis adfuit, qui habitæ in ea vrbe in Ignatium quaſtioni praeratur. Hi omnes in iudicium adducti, aduerſariorum commenta detexère, cum ſumma teſtificatione virtutis ac pietatis Ignatii. Præterea litteræ ciuitatum, apud quas Italia tota Patres aliquodiu vixerant, per idem tempus allatæ, magnū pondus ad illuſtranda ipſorum merita & refellendas iniquorum calumnias attulerunt. Iam verò Hercules quoque, ſecundus hoc nomine Dux Ferranſium, qui Patribus familiariter uſus, iisdemque peccata ritu Chriſtiano conſeſſus, ex eorum etiam manibus corpus Domini ſumpſerat; libentiſſimè fecit non modò ut per epiſtolam, ſed etiam ut per legatum, perſpectæ ipſorum innocentia ac ſanctitati debitum teſtimonium laudèſque tribueret. Quibus rebus adductus Vrbi Praefectus, vrgente praefertim Pontificis iuſſu, quamquam aduerſariis omni ſtudio contra nitentibus, denique ſua ſententia Ignatium & ſocios omni non modò culpa, ſed etiam culpæ ſuſpicionem libera-

liberavit verbis amplissimis, eiusque sententiæ, ad vindicandam infantium famam, varias in prouincias testato descripta exempla dimissa; quibus ex rebus dici vix potest quantum Patribus vtrique honoris & existimationis accesserit. Atque hac maximè ratione diu suppressa atque occultata veritas extulit aliquando sese, ac malitia superata, processit in mediũ: quæque machinam èta diabolus ad teneram adhuc Societatem deformandam atque adeo præfocandam artificiosè parauerat, ea ipsa, moderante rōnumine, in eius maximè decus & incrementa cesserit. At vero infidiatorum longè dissimilis fuit exitus. Namque administer cōscelerata calumniæ Michaël, fraude patefacta (quemadmodum dicebamus) in exilium actus est: E. ducibus verò (quos nominare hoc loco necesse non est) vnus paulo post iudicium graui corruptus morbo, semet acriter ac dolenter incusans, cum insigni facinoris detestatione diem obiit; alter, cum deinde manifestis hæreticarum opinionum iudiciis teneretur, maturè sibi fuga consuluit, effugiemque suam pro se iudiciis cremandam reliquit; tertius eodem nomine cōprehensus, & cognita causa perpetuo addictus carceri, ad extremum tandem mortem iam imminente resipuit, eidemque animam agenti quidam è Societate ad vltimum vsque spiritum assedit; quæque illi tempore tribui solent, pietatis & caritatis officia præstitit. Porro Lutherianus ille concionator, qui totam conspirationem scelusque conflat, in tra catholicorum castra per fraudem aliquandiu versatus, cum religionis ac pudicitiae simulationem vltra sustinere non posset, larua deposita, palam fidei & continentiae bellum indixit, atque ad optata hæreticorum lustra popinasque se contulit.

IGNATIVS ET CÆTERI PATRES DE CONSTITVENDA SOCIETATE DELIBERANT.

CAPVT IX.

HAc igitur falsa accusationis procella Ignatius sociique defuncti, primùm omnium (vt æquum erat) ingentes & vniuersi communiter & singuli priuatim, egere diuinæ clementiæ gratias: deinde, partim quòd aliqui subinde ad Ignatii institutũ aggregabantur; partim etiam quòd inaudierant, aliquot è suo numero varias in vrbes atque prouincias iã tũ rogatu Principum à summo Pontifice destinari; visum est faciendum, vti de stabilieda quã maximè ad Dei gloriã salutemque animarum